

Osvrt na novu (de)centralizaciju

Prof.dr.sc. Anto Bajo

Institut za javne financije/Ekonomski fakultet Zagreb

Sadržaj:

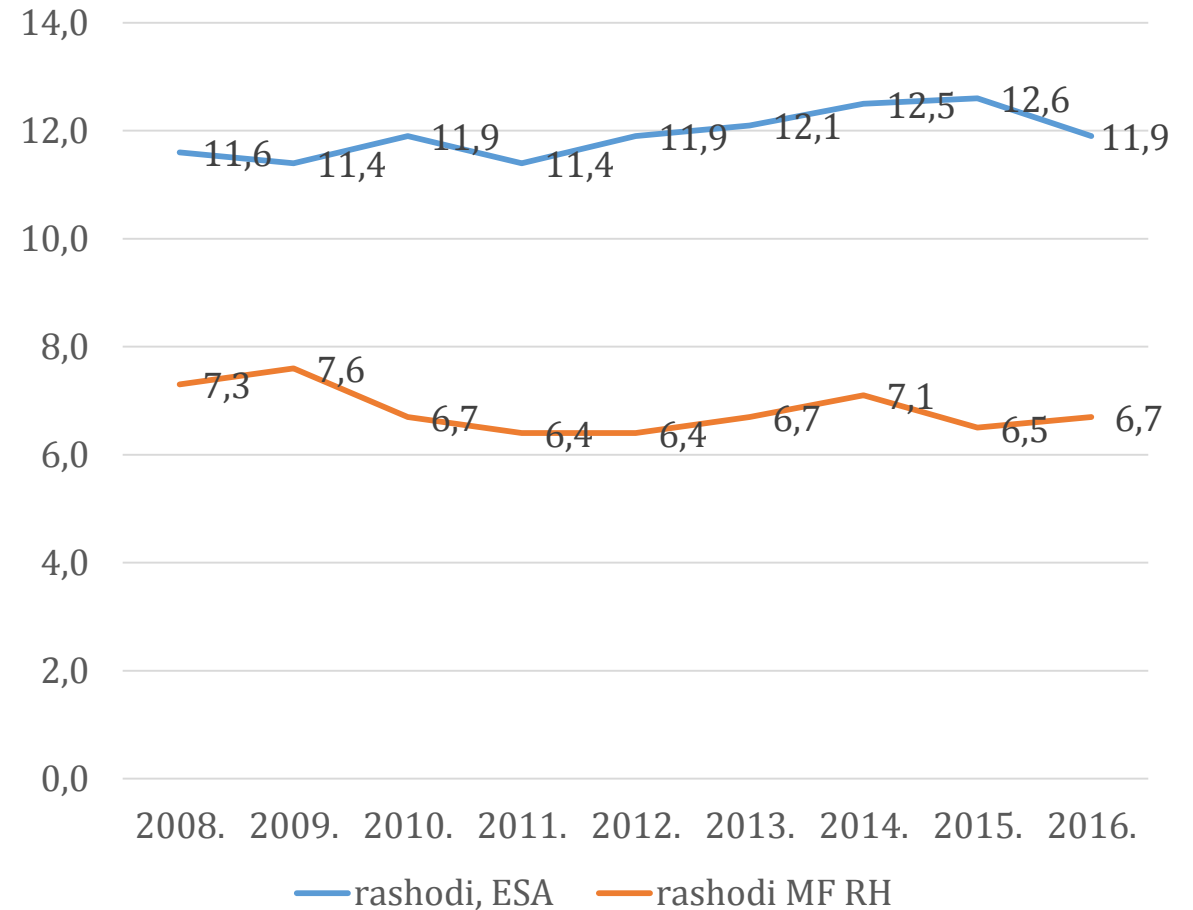
- Decentralizacija i finansijski položaj lokalnih jedinica
- Konsolidacija
- Redistribucija
- Nenaplaćeni prihodi i porez na nekretnine

Dva pogleda na decentralizaciju

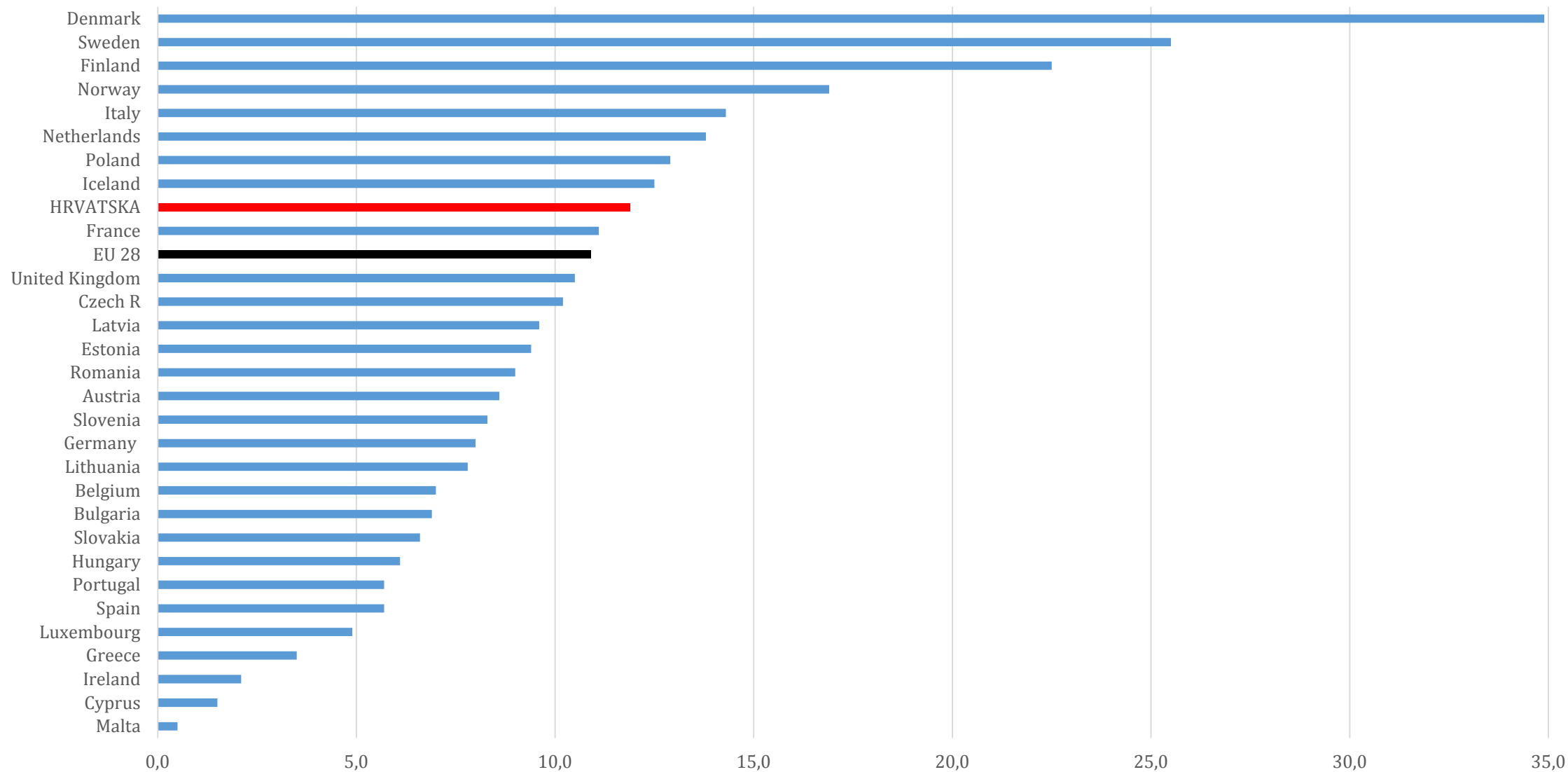
Rashodi lokalnih jedinica od 2007. do 2016. u mlrd. HRK

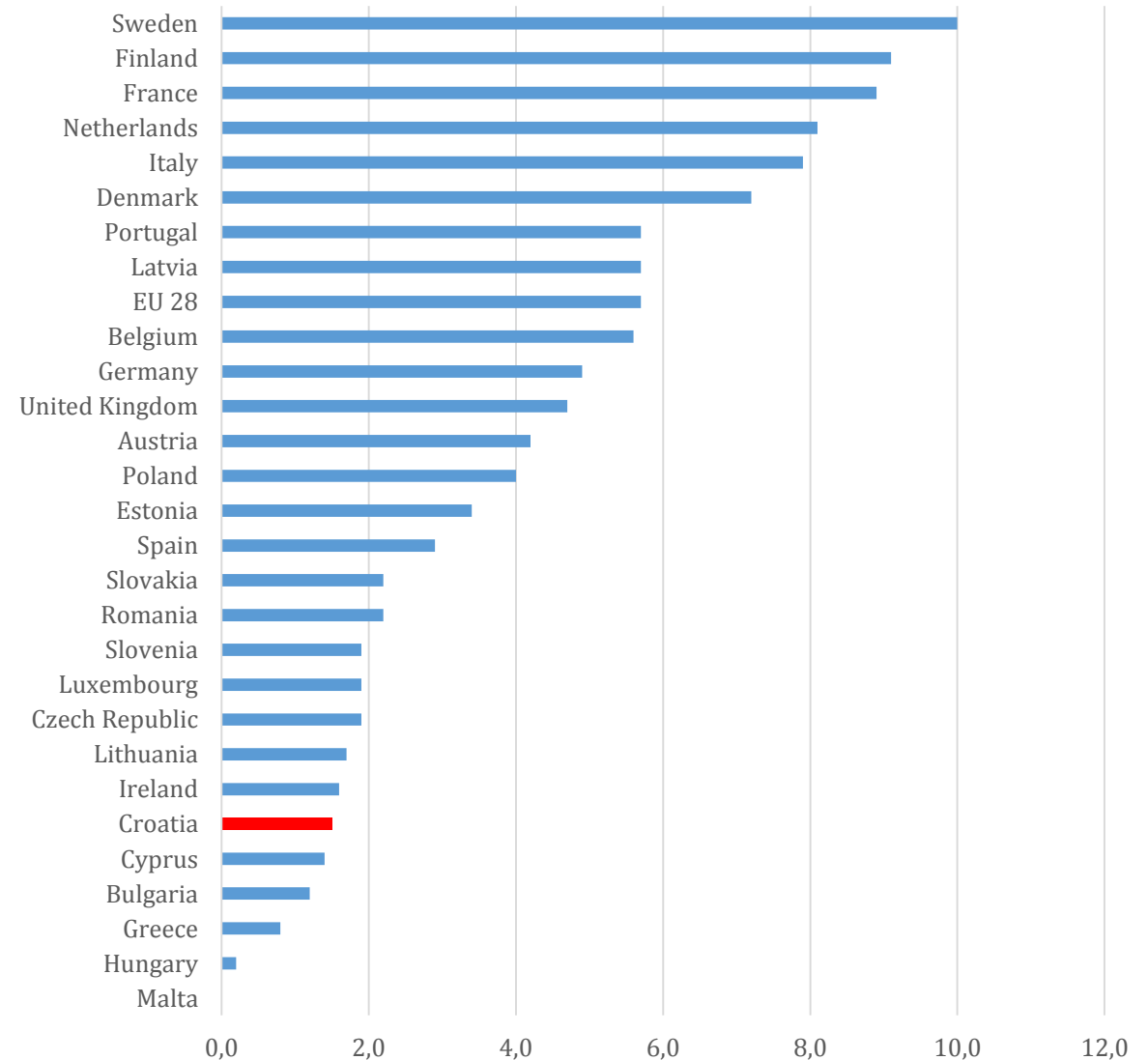
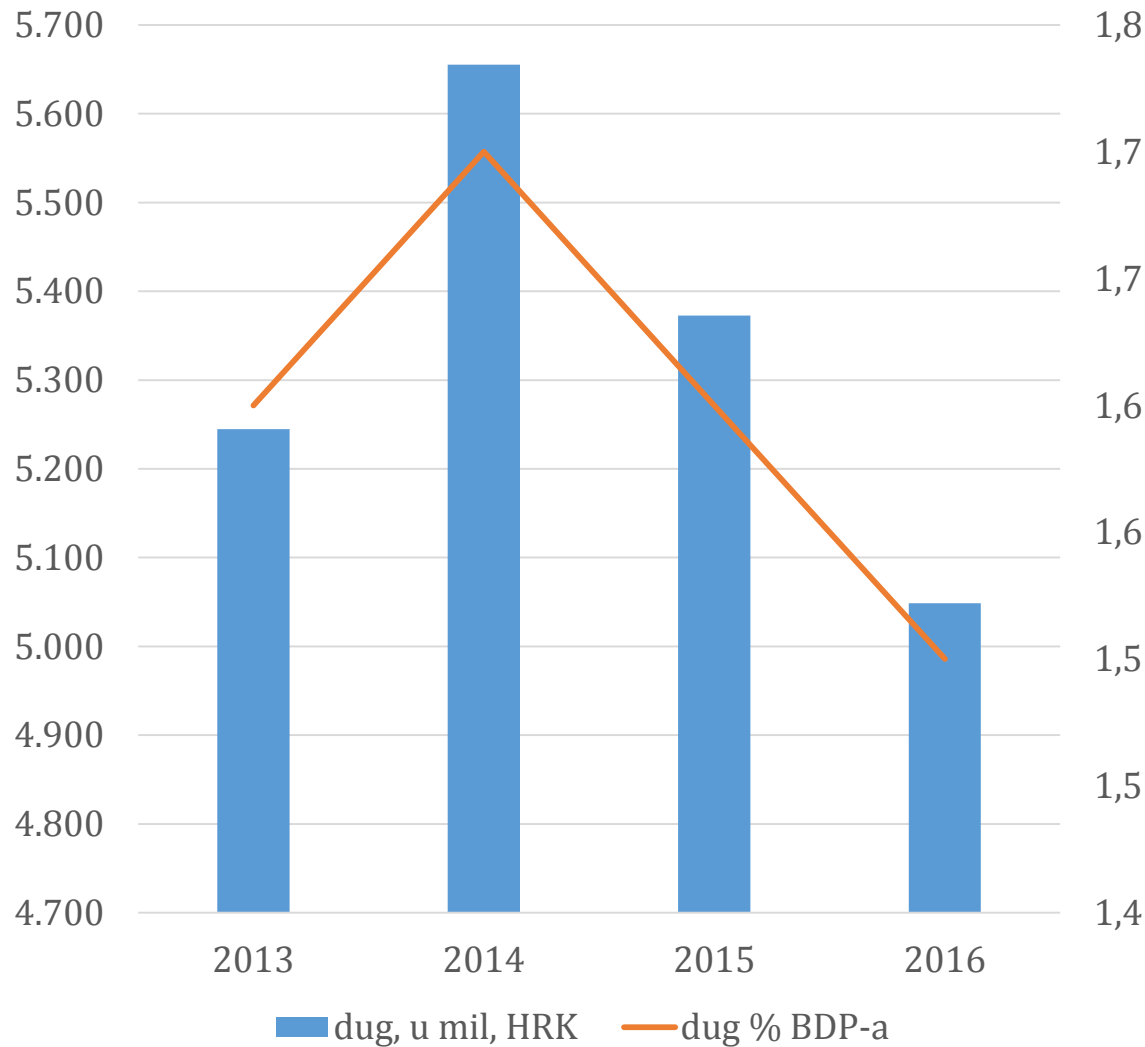
Rashodi lokalnih jedinica od 2007. do 2016. kao % BDP-a

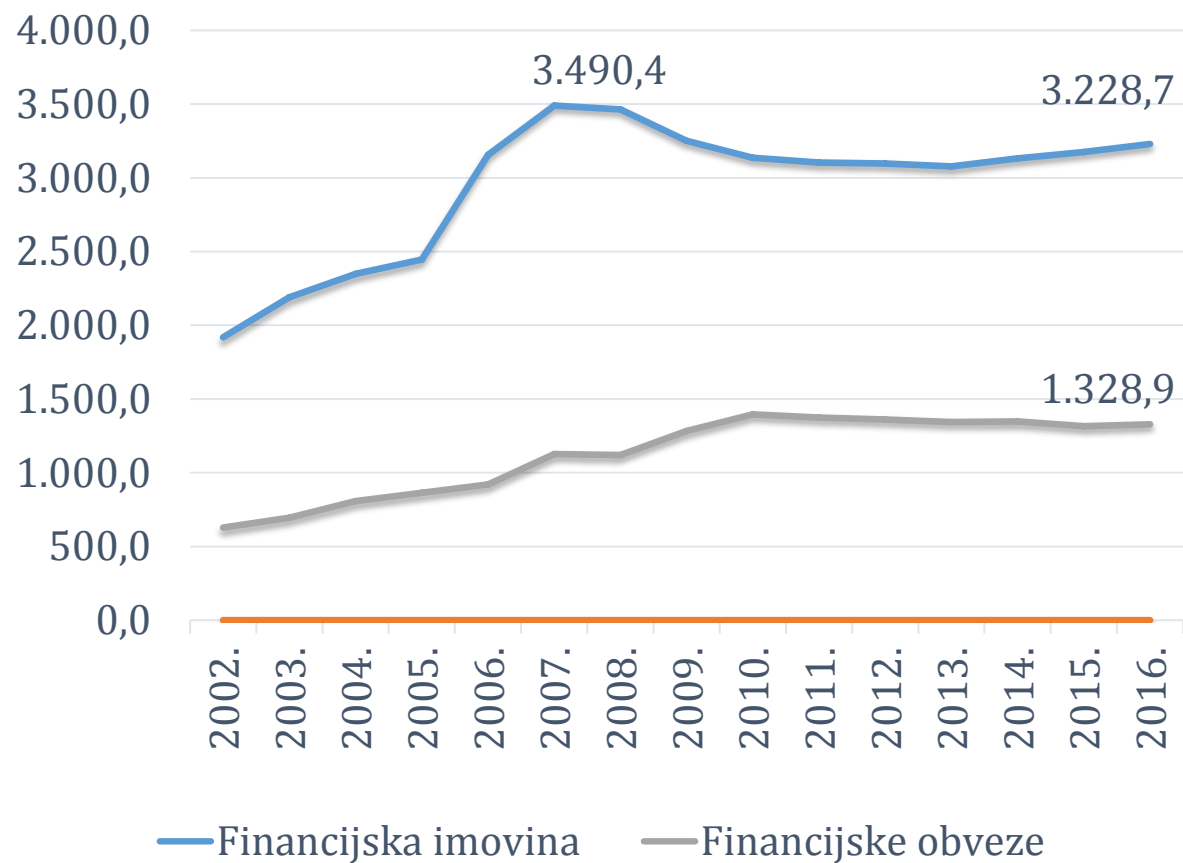
Fiskalno smo decentralizirana država

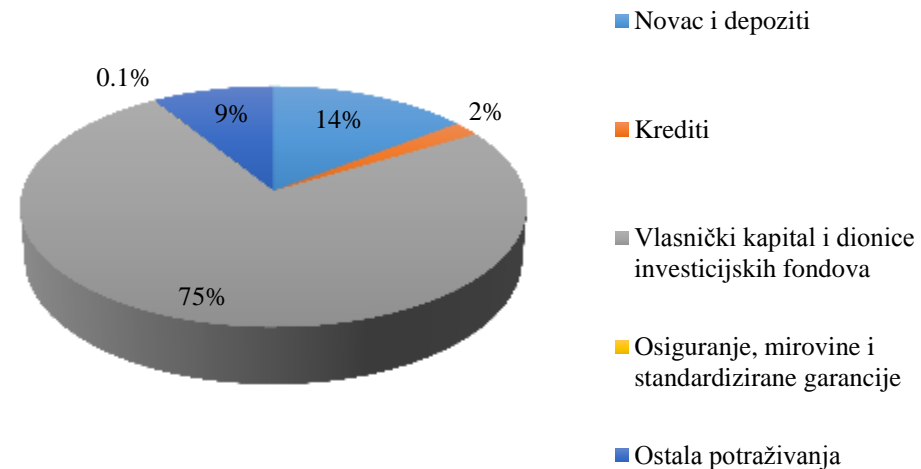
Nizak dug, čak i u usporedbi sa drugima (% BDP-a)

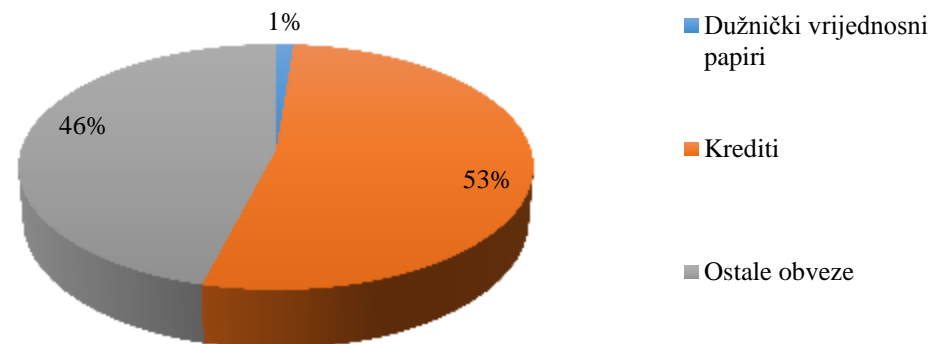
Financijska imovina i obveze (mil. Eura)

Struktura financijske imovine (%)

Struktura financijskih obveza (%)

Konsolidacija proračuna

- **dobra financijska pozicija**
- u proračun treba uključiti proračunske korisnike i
- voditi računa o imovini (koju lokalne jedinica imaju u vlasništvu).

Lokalne jedinice s proračunskim korisnicima (kriterij zaposlenih) – tko su pružatelji javnih usluga u 2016.?

	Općine	Gradovi	Ukupno
UKUPNO	430	125	555
bez proračunskih korisnika	338	20	358
s proračunskim korisnicima	92	105	197
% bez korisnika	79%	16%	65%

Veći broj lokalnih jedinica nema proračunske korisnike !!!

Preuzimanje novih funkcija

- Očito ovisi o fiskalnim kapacitetima
- Ali i o broju proračunskih korisnika
- Lokalne jedinica koje nemaju proračunske korisnika nemaju što ni preuzeti

Od reforme do reforme – uglavnom poreza

- 16 izmjena Zakona o financiranju jedinica lokalne samouprave
- Novi Zakon o lokalnim porezima
- Novi Zakon o financiranju jedinica lokalne samouprave
- Dva nova zakona umjesto jednog cjelovitog
- Reforma financiranja lokalnih jedinica trebala početi zajedno s reformom poreznog sustava
- Najveći dio promjena u porezu na dohodak izravno utječe na financijski položaj lokalnih jedinica

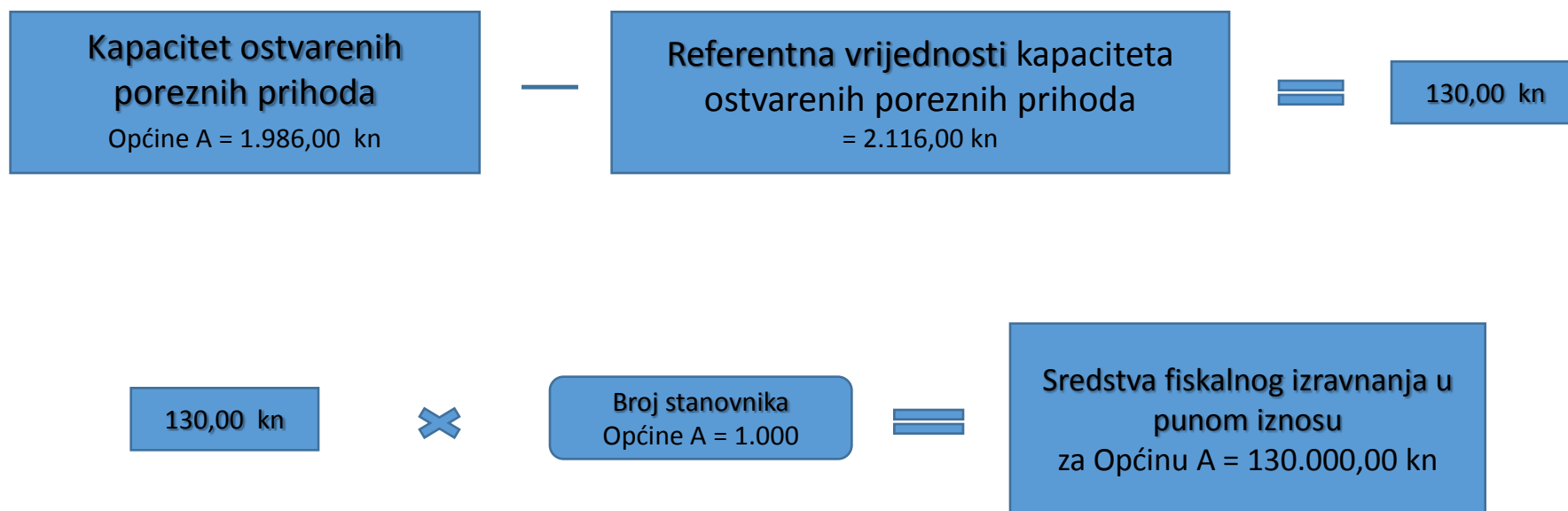
Ponovno promjena poreza na dohodak

- **nova raspodjela prihoda od poreza na dohodak:**

- udio općine/grada 60%
- udio županije 17%
- decent. funkcije 6%
- udio za fiskalno izravnanje 17%.

- Jednostavna raspodjela
- U fokusu fiskalno izravnanje – ublažavanje fiskalnih razlika
- Indeks razvijenost za vođenje gospodarske regionalne politike.
- To je dobra logika i smjer.
- Sustav pojednostavljen

Izračun sredstava fiskalnog izravnanja u punom iznosu za pojedinu općinu, grad i županiju

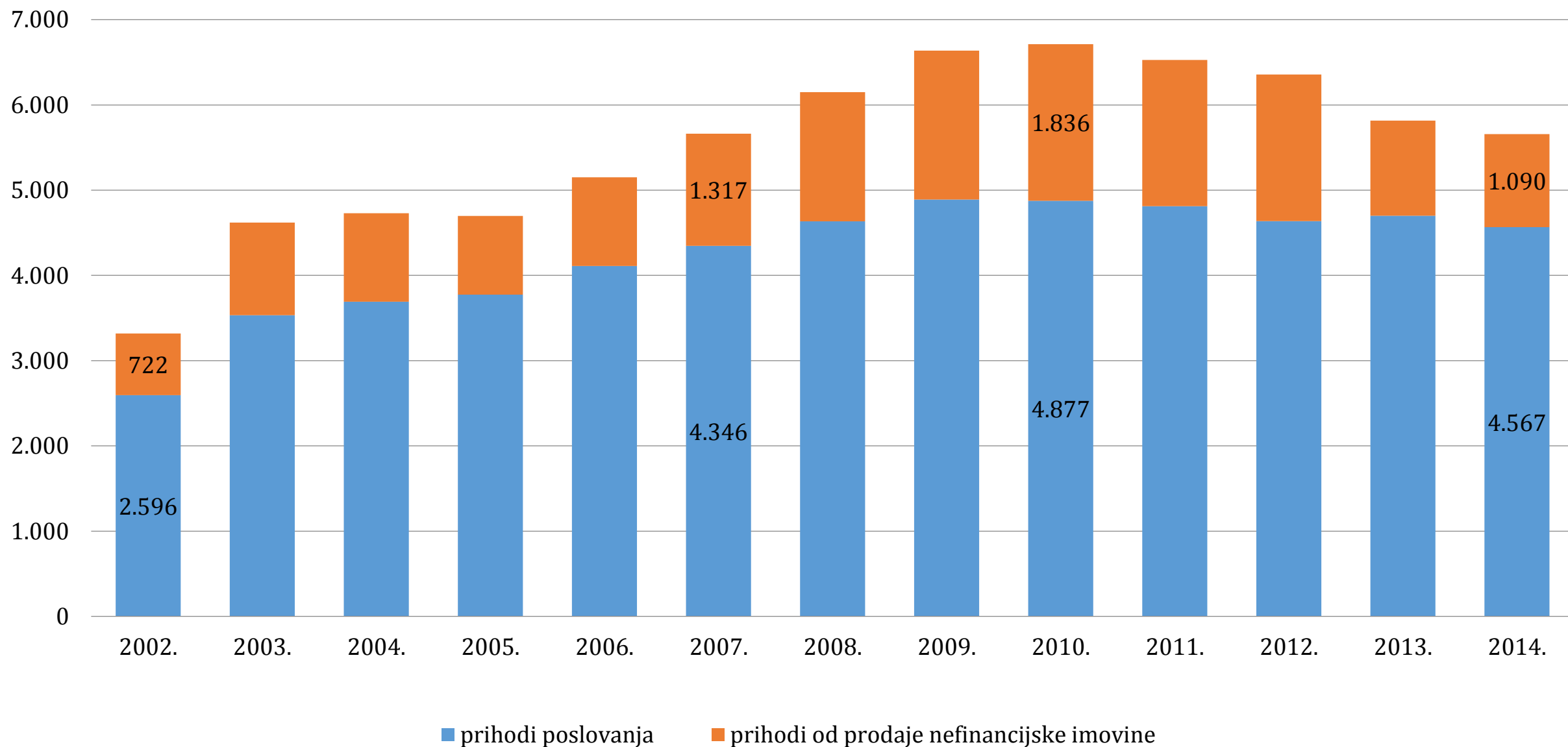

Porez na nekretnine

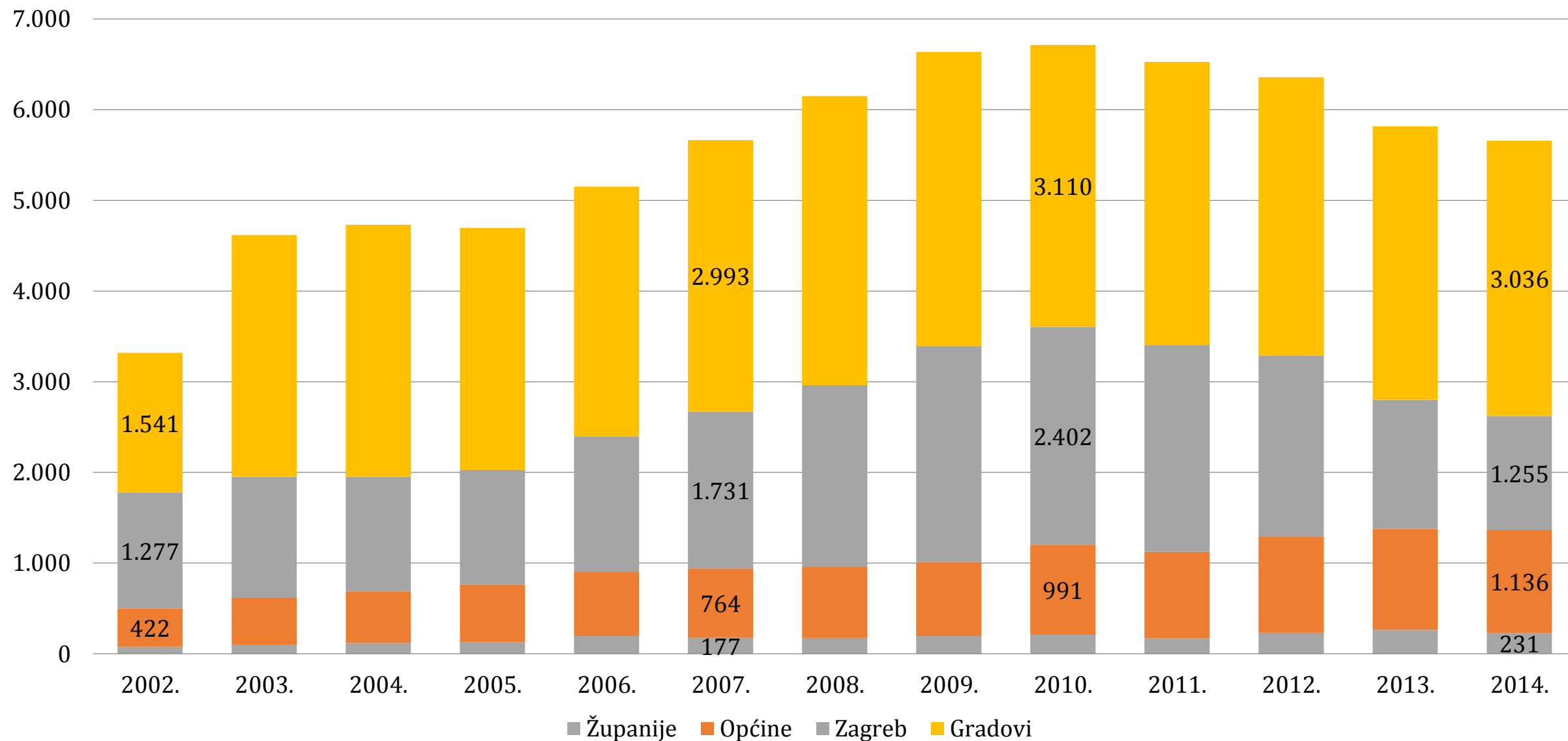
- Ukida se porez na tvrtku i naziv za sve poduzetnike
- Smanjena stopa poreza na nasljedstva i darove s 5% na 4% - usklađuje sa stopom poreza na promet nekretnina.
- Uvođenjem poreza na nekretnine od 2018. (?) prestaju važiti odredbe poreza na kuće za odmor, transformacija komunalne naknada i doprinosa i spomeničke rente

- Obveznim uvođenjem poreza na nekretnine motivirat će se lokalne jedinica na ažuriranja evidencije imovine
- Porez je nenamjenski prihod
- „*Veći nenamjenski prihodi jedinicama lokalne samouprave preduvjet su za reformu i decentralizaciju financijskog sustava jedinica lokalne samouprave*”.
- Namjera porezne reforme je pronaći prostor za smanjenje oporezivanja rada i potrošnje kao prva dva stupa oporezivanja te ***ojačati treći stup oporezivanja imovine***.
- **Veći dio potraživanja lokalnih jedinica odnosi se na komunalnu naknadu i doprinose**

Nenaplaćeni prihodi lokalnih jedinica od 2002. do 2014. u mil. HRK

Nenaplaćeni prihodi po vrsti lokalnih jedinica, u mil. HRK

Treba nam šira slika....

...da bi se opredijelili za daljnje korake u procesu decentralizacija ili redistribucije finansijskih sredstava između države i lokalnih jedinica.